

Dimensie Amusement en engagement

Relatie tussen deze dimensie en CKV

In kunst en cultuur is het niet altijd mogelijk (en/of de bedoeling) om duidelijke scheidslijnen aan te brengen tussen het ene en het andere. Kan een kunstwerk zowel amusement als engagement zijn? Kun je kunst en amusement altijd onderscheiden? Vinden we kunst meer (of minder) waard dan amusement? En als dat het geval is, waarom eigenlijk?

Wat valt er in dit kader te zeggen over bijvoorbeeld de populariteit van het orkest van André Rieu, bekende protestsongs, muzak, of geëngageerde kunstenaars van wie tentoonstellingen uitgroeien tot mondiale kaskrakers? Is dat nu een voorbeeld van het ene, het andere of...?

Soms richt de verbeelding en het maakproces van de kunstenaar zich op engagement en interpreteert het publiek het als amusement.

Deze dimensie is mogelijk ook te linken aan: *autonoom en toegepast; herkenning en vervreemding.*

Sfeerbericht

Op het grensvlak van amusement en engagement?

De rood, blauw en geel gekleurde LEGOblokjes kent iedereen. Lego staat voor de Deense woorden 'leg godt' (speel goed) en miljoenen kinderen hebben ooit iets gecreëerd met deze blokjes. Er bestaat zelfs een LEGOLand in verschillende landen, een amusementspark waar vooral gezinnen met jonge kinderen naartoe gaan.

In 2015 lanceerde kunstenaar Ai Weiwei zijn plannen voor het maken van een serie portretten van politieke dissidenten. Hij wilde daarvoor gebruik maken van LEGOblokjes en plaatste een bulkbestelling bij de fabrikant. Deze weigerde, volgens Ai Weiwei omdat de blokjes niet bedoeld waren om geëngageerde kunst mee te maken maar bestemd zijn voor educatieve doeleinden en amusement. Nadat Ai Weiwei deze reactie van de fabrikant van LEGO publiekelijk bekend had gemaakt, stuurden mensen uit de hele wereld hem massaal de blokjes toe.

Mogelijke opdrachten en/of onderzoeksvragen naar aanleiding van dit sfeerbericht

- Waarom zou de kunstenaar gebruik willen maken van juist dit materiaal?
- Wat vind je van dit idee?
- Onderzoek minimaal drie kunstenaars die wat jou betreft met hun kunst zich in zowel de wereld (op het grensvlak) van amusement en engagement bevinden. Motiveer je keuze.
- Richt je op een van deze kunstenaars en formuleer voor hen een nieuwe opdracht die zich bevindt op het grensvlak van amusement en engagement.

Concrete opdrachten

- Verplaats je in het maakproces van de kunstenaar. Benut je eigen creativiteit en bouw met behulp van LEGO een kunstwerk met een maatschappelijk statement. Start met het bedenken van het doel (of de functie) van dit kunstwerk, maak een ontwerpschets (individueel of in subgroepen) en werk het beste idee uit.
- Een mogelijke onderzoeksvraag (vanuit ScEPTED-factoren):
Politiek: Wat is de functie van het gebruik van iconen en symbolen uit de kunst in de communicatie van politieke partijen?

Suggestie vanuit een andere kunstdiscipline

Muziek: In de jaren 80-90 van de vorige eeuw zorgde 'de sax van Kenny G' voor een rustige, gemoedelijke sfeer en werd zijn muziek ook weleens typische liftmuziek genoemd! Wat is nu het geval? Onder andere zijn muziek werd door de firma Muzak gebruikt om bijvoorbeeld mensen op hun gemak te stellen in miljoenen winkels en liften overal ter wereld. De firmanaam werd later ook soortnaam voor een bepaalde categorie muziek. Muzak stond voor aangename, onderhoudende meestal populaire vormen van muziek.

Opdracht: Maak je eigen soundscape (of muzak-serie) voor de entree van je school. Waarom kies je juist voor deze fragmenten? En, valt jouw werk onder amusement of engagement? Beargumenteer je antwoord!

Denk ook aan bijvoorbeeld: Kunst van Jonas Staal en Tinkebel; videogames; politieke songs (hip hop); Merlijn Twaalfhoven in Gaza; Kentridge (Zuid Afrika); Soldaat van Oranje, de Tweeling, Anne Frank; Hendrik IV van Shakespeare; de Parade of Banksy.

Meer inspiratie?

Opsomming mogelijke bronnen (literatuur, websites, films etc.):

- eerder ontwikkeld materiaal voor CKV (eigen materiaal van docenten);
- materiaal zoals ontwikkeld door musea, gezelschappen en culturele instellingen.
- Steinz, P. (2014). *Made in Europe; De kunst die ons continent bindt*. Amsterdam: Nieuw Amsterdam
  - artikel 76: *Der Ring des Nibelungen (Wagners gesamt-kunstwerken)*;
  - artikel 96: *De saxofoon*.
- Video's op: <http://arttube.nl/> of <http://www.kunstbeeld.nl/nl/nieuws/23082/video-op-maandag-wim-t-schippers-en-de-essentie-van-kunst.html>
- Tijdschrift Kunstzone: thema Engagement <http://kunstzone.nl/images/downloads/edities/2014-6-kunstzone-web.pdf>
- <http://www.vangoghmuseum.nl/nl/zien-en-doen/tentoonstellingen/lichte-zeden>
- Link met theater: <https://www.rijksmuseum.nl/nl/collegereeks-freek-de-jonge>